

Nr 123.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1949/50 till vattendomstolorna jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkterna 23 och 24) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolorna, att tillämpas under budgetåret 1949/50, dels ock för samma budgetår såsom förslagsanslag under rubriken Vattendomstolorna anvisa till Avlöningar 775 000 kronor och till Omkostnader 119 200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 139, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 18 mars 1949, föreslagit riksdagen att — med ändring av vad i förenämnda proposition nr 1 föreslagits beträffande anslagen till vattendomstolorna — dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för vattendomstolorna, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock för samma budgetår såsom förslagsanslag under rubriken Vattendomstolorna anvisa till Avlöningar 844 500 kronor och till Omkostnader 125 000 kronor.

Ifrågavarande avlönings- och omkostnadsanslag äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda med 720 000 resp. 103 000 kronor.

I årets statsverksproposition har för nästkommande budgetår under vattendomstolornas avlöningsanslag inräknats medel för förstärkning av personalen med 1 biträdande vattenrättsdomare och 1 extra vattenrättssekreterare under sex månader samt 2 biträden i reglerad befordringsgång. Vidare förordas att biträdande vattenrättssekreterare uppflyttas från lönegrad Cg 25 till Cg 27. Slutligen föreslås, att dagarvodet till vattenrättsnämndeman, vilket sedan år 1923 utgår med 15 kronor, höjes till 30 kronor. Anslaget har uppräknats med sammanlagt 55 000 kronor.

Anslaget till Vattendomstolorna: Omkostnader har i statsverkspropositionen uppräknats med 16 200 kronor för nästa budgetår.

Vid anmälan av propositionen nr 139 förordar departementschefen i enlighet med ett av särskilt tillkallad utredningsman framlagt förslag — un-

der framhållande att det icke kan råda något tvivel om att vattenrättskipningen inom Norrbygdens vattendomstols nuvarande område under flera årtionden framåt kommer att ge full sysselsättning åt två fullständigt organiserade vattendomstolar — att B-avdelningen vid Norrbygdens vattendomstol utbrytes till en självständig domstol, benämnd Mellanbygdens vattendomstol, med ett domsområde omfattande Ångermanälvens och söder därom belägna nederbördsområden intill norra gränsen för Ljusnans nederbördsområde. Departementschefen ansluter sig likaledes till att den nya domstolen skall förläggas till Östersund.

Beträffande överflyttningen av mål från Indalsälvens nederbördsområde till den nya domstolen har departementschefen uttalat, att det av praktiska skäl är angeläget, att åtskilliga stora mål från detta nederbördsområde, vilka för närvarande handläggas å huvudavdelningen vid Norrbygdens vattendomstol, även i fortsättningen tills vidare behandlas av domare och ingenjörer, som äro knutna till denna domstol. Sannolikt blir det också lämpligt att låta samma befattningshavare taga hand om vissa nya mål, vilka ha samband med redan anhängiga sådana. Dessa problem anses böra lösas genom att vattenöverdomstolen förordnar befattningshavare vid Norrbygdens vattendomstol att såsom särskild vattenrättsdomare respektive särskild vattenrättsingenjör vid Mellanbygdens vattendomstol handlägga de mål varom fråga är. I mål, som sålunda handläggas av domare och ingenjörer vid Norrbygdens vattendomstol eller av annan i Umeå bosatt befattningshavare, skulle det dock medföra åtskilliga olägenheter och besvär att låta alla handlingar passera Mellanbygdens vattendomstols kansli, sedan detta flyttats till Östersund. I samband med att tidpunkten för kansliets flyttning bestämmes måste detta spörsmål uppmärksammas. Möjligen kan det lösas så, att Kungl. Maj:t förordnar — eller bemyndigar vattenöverdomstolen att förordna — att Norrbygdens vattendomstols kansli beträffande vissa mål eller grupper av mål från Indalsälvens nederbördsområde skall fungera såsom kansli för Mellanbygdens vattendomstol.

I fråga om personalorganisationen vid de båda domstolarna ansluter sig departementschefen i huvudsak till utredningsmannens förslag. Vid *Mellanbygdens vattendomstol* föreslås — utöver den fasta uppsättningen befattningshavare — under budgetåret 1949/50 skola vara anställda en biträdande vattenrättsdomare och en biträdande vattenrättssekreterare samt därutöver en särskild domare, som skall ha handläggningen av Bergeforsmålet till huvuduppgift, och under sex månader ytterligare en biträdande vattenrättssekreterare, som företrädesvis skall tjänstgöra hos sistnämnda domare. Med hänsyn till att det här gäller en arbetsuppgift av extraordinär art och av utomordentligt stor vikt föreslås, att ifrågavarande befattning förenas med samma förmåner som utgå till den nuvarande extra vattenrättsdomaren vid Norrbygdens vattendomstol. Innehavaren skulle i enlighet härmed beredas arvode motsvarande de kontanta avlöningsförmånerna i Co 14. — Beträffande *Norrbygdens vattendomstol* föreslås samtliga de befattningar, som nu äro knutna till domstolens huvudavdelning, skola bibehållas under nästa

budgetår. Därutöver förordas att vid domstolen inrättas en ny agrikuturteknisk ingenjörstjänst. Ehuru det möjligen är ovisst, om tjänsten kan besättas redan till den 1 juli 1949, anses det likväl vara önskvärt att så sker, och medel för avlöning av tjänstens innehavare har därför beräknats för hela budgetåret. Då behovet av ifrågavarande tjänst, liksom av de båda redan inrättade extra ingenjörsbefattningarna, säkerligen kommer att bestå under åtskilliga år framåt och då en fast anställningsform torde vara av betydelse ur rekryteringssynpunkt, föreslås, att samtliga tre tjänster göras till extra ordinarie.

Kostnaderna för den sålunda föreslagna förstärkningen av vattendomstolarnas organisation ha, såvitt angår vattendomstolarnas avlöningsanslag, beräknats till 69 500 kronor. Härav avse 17 448 kronor 1 vattenrättsingenjör i Ce 33 vid Norrbygdens vattendomstol, medan återstoden kommer på den nya Mellanbygdens vattendomstol enligt följande fördelning, nämligen 3 756 kronor för ordinarie i stället för extra vattenrättsdomare (avlöningsförstärkning), 9 000 kronor för 1 biträdande vattenrättsdomare i Cg 33 under helt år i stället för sex månader, 11 100 kronor för 1 vattenrättsmannens samt 21 624 kronor för 1 extra vattenrättsdomare med arvode motsvarande lön enligt Co 14 och 6 534 kronor för 1 biträdande vattenrättssekreterare i Cg 27 under sex månader, de båda sistnämnda befattningshavarna avsedda för handläggning av Bergeforsmålet m. m.

Den sammanlagda ökningen av vattendomstolarnas avlöningsanslag uppgår sålunda till $(55\ 000 + 69\ 500)$ 124 500 kronor, varav 65 500 kronor avse anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 18 000 kronor anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 31 100 kronor anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal samt 9 900 kronor anslagsposten till rörligt tillägg.

Den föreslagna omorganisationen har vidare medfört en uppräknig av vattendomstolarnas omkostnadsanslag med 5 800 kronor. Den sammanlagda uppräknigen av detta anslag uppgår sålunda till $(16\ 200 + 5\ 800)$ 22 000 kronor.

Rörande den nya domkretsindelningen för vattendomstolarna utfärdas bestämmelser i administrativ ordning.

Utskottet har i förevarande sammanhang till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *Lundgren* väckt motion (I: 271), i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta, att ordinarie och extra ordinarie vattenrättsingenjörer från och med budgetåret 1949/50 skola erhålla en tillfällig löneförstärkning av 3 756 kronor per år, samt att höja av Kungl. Maj:t begärt förslagsanslag till Vattendomstolarna: Avlöningar med ett till 49 000 kronor avrundat belopp.

Beträffande de motiv, som anförts till stöd för yrkandet, hänvisas till motionen.

Utskottet. Behovet av att inrätta en ny självständig vattendomstol med vissa ordinarie befattningar finner utskottet — med hänsyn till ovissheten rörande omfattningen av denna domstols arbetsuppgifter på längre sikt — vara tveksamt. Utskottet har sålunda ifrågasatt, huruvida icke en förstärkning i erforderlig utsträckning av personalen vid Norrbygdens vattendomstols B-avdelning skulle kunna vara till fyllest. Med hänsyn till den förebragta utredningen vill utskottet emellertid icke motsätta sig inrättande av den föreslagna självständiga vattendomstolen. Utskottet vill emellertid framhålla, att inrättandet av ordinarie befattningar icke bör hindra, att organisationen av vattendomstolarna — genom omflyttning mellan olika domstolar — anpassas efter den minskning av arbetsuppgifterna vid vissa vattendomstolar, som framdeles kan komma att uppstå.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har icke givit utskottet anledning till erinran.

Den i motionen I: 271 föreslagna provisoriska löneförbättringen för vattenrättsingenjörer anser sig utskottet med hänsyn till pågående utredning rörande lönegradsplacering för byråchefer m. fl. icke kunna tillstyrka.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I: 271

a) godkänna följande personalförteckning för vattendomstolarna:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
5 vattenrättsdomare	Co 14
10 vattenrättsingenjörer	Ca 33
2 kontorister	Ca 13
3 kanslibiträden	Ca 11
5 kontorsbiträden	Ca 8

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 24.

3 vattenrättsingenjörer

b) fastställa följande avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 335 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 30 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 396 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 83 300

Summa kronor 844 500;

c) till *Vattendomstolarna: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 under andra huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 844 500 kronor;

d) till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 under andra huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

Stockholm den 6 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Rickard Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Boman, Manner-skantz, Iwar Anderson, Heiding, Sundelin, Hesselbom och Andréé; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmborg i Skövde, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Andersson i Malmö, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herr Birke, fru Ericsson i Luleå och herr Henriksson.
